



GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd
Addysgu Powys
Powys Teaching
Health Board

**Adroddiad Blynyddol
Cydraddoldeb
Bwrdd Iechyd
Addysgu Powys
2025-2026**

Cynnwys

Rhagair	4
Ardal Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	6
Amrywiaeth ym Mhowys.....	6
Gweithgarwch yn ystod 2025-26	8
Meysydd allweddol o gynnydd	8
Attend Anywhere	9
SilverCloud	10
Uned ddeintyddol symudol gymunedol yn Ysbyty Bronllys.....	10
Nodiadau Mamolaeth BadgerNet	11
Gwella gyda'n Gilydd.....	11
Canolfan Iechyd Menywod Ar-lein	11
Hyrwyddo Digwyddiadau a Chyfleoedd Ymwybyddiaeth Allweddol	12
Dull System Gyfan at Bwysau Iach.....	14
Diogelu Iechyd – lleihau risg ac effaith clefydau heintus	14
Adroddiad Blyneddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd 2025 - Atal yr Ataliadwy	15
Brechiadau.....	16
Cymorth Rhoi'r Gorau i Ysmygu	16
Convo	17
Language Line.....	18
Gwrandawr Digidol.....	18
Gwneud ein Hamgylchedd yn Gyfeillgar i Ddementia - Ysbyty Dydd Ysbyty Bronllys	19
Gofod Awyr Agored yn Ysbyty Bronllys	20
Cyflogwr Hyderus o ran Anabledd Lefel 2	21
Rhwydweithiau Staff	21
Dull Ymwybyddiaeth Ofalgar, ACT a Chydymdeimlad (MAC)	22
Tudalen SharePoint.....	23

Ystafell Aml-Ffydd / Myfyrio	24
Siarter Troseddau Casineb	24
Balchder 2025	25
Mis Hanes Pobl Ddu 2025	25
Cydraddoldeb i Reolwyr	26
Hyfforddiant Rhagfarn Ddiarwybod ac Anymwybodol	26
Cyflogwr sy'n Gyfeillgar i Oedran	27
Polisi Gwrth-Aflonyddu Rhywiol GIG Cymru	27
Holiadur Ymadawyr	28
Rhaglen Mentora o Chwith 2025-2026	28
Fframwaith Profiad Pobl	28
Strategaeth y Gymraeg mewn Gofal Iechyd	29
Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	30
Symud Ymlaen: Blaenoriaethau ar gyfer 2026-27	43
Rhagor o wybodaeth	44
Atodiad A: Adrodd a Dadansoddi ar y Bwlch Cyflog Rhwng Rhywiau	45
Atodiad B: Adrodd a Dadansoddi ar Gyflog Ethnigrwydd	48
Atodiad C: Data'r Gweithlu.....	50

Rhagair

Rhagair y Prif Swyddog Gweithredol - Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb 2025-26

Mae'n bleser gen i gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb hwn ar gyfer 2025–2026, sy'n amlinellu'r camau a gymerwyd gennym dros y flwyddyn ddiwethaf i gryfhau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ledled Powys.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi canolbwyntio ar wella sut mae pobl yn cael mynediad at wybodaeth a gwasanaethau. Un enghraifft yw'r Ganolfan Iechyd Ar-lein i Fenywod newydd, a lansiwyd ym mis Mawrth 2026, sy'n dwyn ynghyd wybodaeth glir a dibynadwy ar ystod eang o bynciau sy'n effeithio ar fenywod mewn gwahanol gyfnodau o fywyd. Yn bwysig, lluniwyd yr adnodd hwn gan adborth gan dros 300 o fenywod yn lleol, gan sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r hyn sydd bwysicaf i'r rhai sy'n ei ddefnyddio.

Rydym hefyd wedi gwella cefnogaeth i bobl Fyddar drwy ehangu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd Iaith Arwyddion Prydain drwy ap Convo. Mae hyn bellach yn cysylltu defnyddwyr â mwy nag 80 o ddarparwyr gofal iechyd ledled Powys, gan helpu gwneud cyfathrebu'n haws ac yn fwy cynhwysol.

Ochr yn ochr â hyn, rydym yn falch o fod wedi cyflawni statws Cyflogwr Hyderus o ran Anabledd Lefel 2, gan gydnabod ein gwaith parhaus i greu gweithle lle mae pobl anabl yn cael eu cefnogi wrth recriwtio, cadw staff a datblygu gyrfa.

Er bod y datblygiadau hyn yn galonogol, gwyddom fod mwy i'w wneud. Rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i wrando, dysgu a gweithio gyda'n cymunedau i barhau i wneud cynnydd ystyrlon tuag at fwy o gydraddoldeb.

Hayley Thomas

Prif Swyddog Gweithredol

Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Mae Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb eleni yn tynnu sylw at y cynnydd a wnaed o ran cryfhau tegwch, cynhwysiant a pharch ar draws ein sefydliad.

Fe wnaethon ni lofnodi'r Siarter Troseddau Casineb, gan atgyfnerthu ein hymrwymiad i sicrhau bod pobl yn cael eu trin ag urddas a'u cefnogi'n briodol. Mewn partneriaeth â Chanolfan Cymorth Casineb Cymru, dechreuon ni hefyd gyflwyno hyfforddiant ymwybyddiaeth o droseddau casineb i staff, gyda sesiynau pellach wedi'u cynllunio.

Rydym wedi parhau i godi ymwybyddiaeth staff drwy hyfforddiant Rhagfarn Wybyddol ac Anymwybodol, gyda llawer o staff yn cymryd rhan ac adborth cryf.

Mae hygyrchedd hefyd wedi gwella trwy ehangu'r defnydd o ap Convo, gan helpu pobl Fyddar i gyfathrebu'n haws â gwasanaethau gofal iechyd ledled Powys.

Mae'r cyflawniadau hyn yn darparu sylfaen gref, a byddwn yn parhau i adeiladu ar y gwaith hwn i greu amgylchedd hyd yn oed yn fwy cynhwysol a chefnogol i bawb.

Debra Wood-Lawson

Cyfarwyddwr Gweithredol Pobl a Diwylliant a Hyrwyddwr Cydraddoldeb y Bwrdd Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Ardal Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

Mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys (BIAP) yn rhannu'r un ffiniau ag ardal Cyngor Sir Powys (CSP). Adeg cyfrifiad 2021 roedd 133,200 o bobl yn byw ym Mhowys - sir fawr, wledig o tua 2000 milltir sgwâr. Dwysedd y boblogaeth hon o 26 unigolyn fesul cilomedr sgwâr yw'r isaf o bell ffordd o ardaloedd awdurdodau lleol Cymru.

Mae natur wledig Powys yn golygu, er bod llawer o wasanaethau'n cael eu darparu'n lleol drwy ein hysbytai a'n gwasanaethau cymunedol, nid oes Ysbytai Cyffredinol Dosbarth yn ardal y bwrdd iechyd. Mae hyn yn golygu bod cyfran sylweddol o swyddogaethau gofal iechyd eilaidd i drigolion Powys yn cael eu comisiynu gan fyrddau iechyd cyfagos, gan gynnwys dros y ffin yn Lloegr. Mae cyfran sylweddol o ddyraniad cyllid BIAP yn cael ei wario ar wasanaethau a gomisiynwyd sy'n digwydd y tu allan i'r bwrdd iechyd, ac mae'r gwasanaethau a gynigir yn uniongyrchol wedi'u canolbwyntio'n anghymesur mewn meysydd fel gofal cymunedol (o'i gymharu ag ardaloedd eraill byrddau iechyd Cymru).

Canlyniad i hyn yw bod y bwrdd iechyd fel sefydliad yn llai na'r disgwyl o ran poblogaeth yn unig, gan gyflogi 2,644 o staff (ar 31 Mawrth 2026), ochr yn ochr â gwirfoddolwyr. Mae cyfanswm y staff hwn yn cynrychioli llai nag Ysbyty Cyffredinol Dosbarth nodweddiadol mewn byrddau iechyd eraill yng Nghymru ac mae ein model gweithredu yn wahanol, gan ganolbwyntio ar gymysgedd o ofal sylfaenol, gofal cymunedol / trydyddol a gofal wedi'i gomisiynu. Oherwydd y diffyg safleoedd canolog, mae'r corff staff hefyd ar led, ac mae llawer o staff yn byw y tu allan i'r sir.

Yn rhannol fel ymateb i'n cyd-destun unigryw, rydym wedi meithrin partneriaethau cryf gyda chydweithwyr mewn sectorau eraill, megis Cyngor Sir Powys, Heddlu Dyfed-Powys a Chymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Powys (PAVO).

Gellir dod o hyd i wybodaeth am sut rydym yn bwriadu gwella gwasanaethau i bobl Powys ar ein gwefan dan yr adran [Dogfennau Allweddol](#) sy'n cynnwys copïau o'n hadroddiadau blynyddol, datganiadau ansawdd, strategaethau a chynlluniau blynyddol.

Amrywiaeth ym Mhowys

Mae BIAP yn gwerthfawrogi amrywiaeth ein poblogaeth a'r angen i drin ein gilydd ag urddas a pharch. Ochr yn ochr â'n gwerthoedd, mae gennym rwymedigaethau cyfreithiol penodol fel darparwr gwasanaeth a chyflogwr. Yn unol â Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus, mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar weithgarwch y bwrdd iechyd wrth hyrwyddo cydraddoldeb a mynd i'r afael â gwahaniaethu ar gyfer ein cleifion a'r

boblogaeth ehangach ar sail y nodweddion gwarchodedig perthnasol Oedran, Anabledd, Beichiogrwydd a Mamolaeth, Hil ac Ethnigrwydd, Crefydd a Chredoau, Rhyw, Cyfeiriadedd Rhywiol ac Ailbennu Rhywedd.

Yn unol â chymeriad gwledig yr ardal, mae proffil demograffig poblogaeth Powys, fel y dangoswyd yng Nghyfrifiad 2021, yn dra gwahanol i gyfartaledd Cymru ar gyfer rhai ffigyrau:

- Oedran – mae 27.8% o boblogaeth Powys yn 65 oed a throsodd. Dyma'r uchaf o unrhyw ardal awdurdod lleol yng Nghymru, lle mae'r gyfran gyfartalog yn y grŵp hwn yn 21.3%.
- Anabledd - nodwyd 18.1% ag anabledd, yn is na chyfartaledd Cymru o 21.1%. Disgrifiodd 7.6% eu hanabledd fel un sy'n cyfyngu ar eu gweithgareddau o ddydd i ddydd 'llawer'; y ffigwr hwn oedd yr isaf ar y cyd yng Nghymru.
- Hil – Disgrifiodd 94.9% o'r boblogaeth eu Hethnigrwydd fel Gwyn (Cymraeg, Saesneg, Albanaidd neu Brydeinig), gan godi i 97.7% wrth gynnwys pob grŵp Gwyn arall (gan gynnwys grwpiau Gwyddelig, Ewropeaidd a phob grŵp o Deithwyr); mae'r ffigurau hyn ymhlith yr uchaf yng Nghymru ac yn cyfateb i gyfran y boblogaeth sy'n nodi eu bod yn grwpiau Du, Asiaidd neu grwpiau eraill nad ydynt yn wyn yw un o'r isaf yng Nghymru, sef dim ond 2.2%, o'i gymharu â 6.2% ar gyfer Cymru gyfan.

Mae poblogaeth fach wedi'i gwasgaru ar draws mäs tir gwledig mawr, yn golygu bod BIAP yn wynebu llawer o heriau wrth geisio mynd i'r afael ag anghydraddoldeb mynediad, anghydraddoldeb cyfle ac, yn y pen draw, mynd i'r afael ag anghydraddoldebau ieuchyd i bobl sy'n byw ym Mhowys. Mae gennym her benodol o ran deall a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol, a sicrhau bod pobl mewn grwpiau incwm is yn enwedig sy'n teimlo'r effaith yr argyfwng costau byw presennol, yn gallu cyrchu'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt. Cydnabuwyd hyn gan adroddiadau gan [Iechyd Cyhoeddus Cymru](#) ac [Ymddiriedolaeth Nuffield](#). Mae ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol](#) (CCS) yn cynnwys mwy o fanylion am yr heriau hyn ac yn amlinellu ein nodau a'n hamcanion i leihau anghydraddoldeb, sy'n cyd-fynd â'n Cynllun Tymor Canolig Integredig.

Gweithgarwch yn ystod 2025-26

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu'r gweithgaredd sy'n gysylltiedig â Chydraddoldeb a gynhaliwyd yn ystod 2025-26, wedi'i groesgyfeirio â'r Nodau Hirdymor/Amcanion Cydraddoldeb a amlinellwyd yn ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol](#) 2024-2028.

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
1. Fel rhan o <i>Gwella gyda'n Gilydd</i> (Model Carlam Cynaliadwy gynt), byddwn yn dylunio a datblygu ein gwasanaethau yn unol â'r egwyddor o ddarparu gwasanaethau mor agos â phosibl at gartrefi pobl, datganoli gwasanaethau, defnyddio technolegau ar-lein a dulliau eraill i osgoi'r angen i ddanfôn cleifion allan o'r sir lle bo hynny'n bosibl.	Sylfaenol Oedran Anabledl Beichiogrwydd a Mamolaeth Ychwanegol Statws Economaidd-Gymdeithasol	Meysydd allweddol o gynnydd - Cryfhau'r llwybr eiddilwch trwy'r model ymateb i gwmpïadau Lefel 2 y cytunwyd arno yn y gymuned, a ddarperir trwy dimau cymunedol ac alinio â'r Un Pwynt Mynediad (UPM) a gynlluniwyd ar gyfer gofal brys ac argyfwng. Mae'r dull integredig hwn yn cefnogi ymyrraeth gynharach yn agosach at adref, yn lleihau cludiant ambiwlans diangen, ac yn helpu lleddfu'r galw ar adrannau brys y tu allan i'r sir. - Comisiynu arbenigedd allanol GIRFT i gynnal adolygiad rhagweithiol o fodelau gwasanaeth diagnosteg a gofal wedi'i gynllunio. Mae'r gwaith hwn yn ein helpu sicrhau bod gan dimau'r cymysgedd cywir o sgiliau a chapasiti i ddiwallu anghenion poblogaeth wledig Powys, gyda phwyslais parhaus ar atal ac ymyrraeth gynnar. - Gwell cydnerthedd clinigol mewn gwasanaethau sy'n wynebu'r gymuned, wedi'i gefnogi gan gyflwyno brysbennu orthopedig (Medi 2025), arweinyddiaeth ymgynghorwyr estynedig mewn offthalmoleg ac anestheteg, a recriwtio i rolau arbenigol allweddol.	Canolbwyntio ar Les: Canolbwyntio ar ofal iechyd ataliol Digidol yn Gyntaf Defnyddio technolegau a chyfleoedd digidol i wella mynediad. Amgylcheddau Arloesol: Gwella amgylchedd ein safleoedd gyda thechnolegau a dulliau newydd. Gofal Cydgysylltiedig: Sicrhau dull gweithredu safonol at hygyrchedd ar draws ein gwasanaethau fel bod ein cleifion yn profi'r un fath o wasanaeth ar draws gwahanol rannau o'r bwrdd iechyd.	- Aros yn Iach - Gofal ag Urddas - Gofal Amserol - Gofal Unigol - Mwy na Geiriau - Cynllun Hawliau Pobl Anabl

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		- Gallu diagnosteg a gofal wedi'i gynllunio wedi'i gryfhau, gan gynnwys perfformiad RTT gwell, arweinyddiaeth endosgopi well, a chyflwyno prosesau theatr gwell, gan gyfrannu at system fwy gwydn o amgylch gofal sylfaenol a chymunedol. Attend Anywhere Mae ymgynghoriadau rhithwir Attend Anywhere ar gyfer 2025/2026 wedi perfformio'n eithriadol o dda, wedi'u cefnogi gan gyflwyno gwasanaethau newydd a mwy o ddefnydd ar draws y rhai sydd eisoes wedi'u sefydlu. Mae'r gwasanaeth bellach yn cyrraedd ac yn cefnogi ystod ehangach o gleifion ar draws: - Iechyd Meddwl - Byw'n Dda Powys - Macmillan - Gofal Eilaidd - Iechyd Menywod - Gwasanaethau Menywod a Phlant - Gofal a Gynlluniwyd		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		SilverCloud  Rhannwyd hysbyseb dargedig a gynlluniwyd ar gyfer myfyrwyr sy'n agosáu at y Brifysgol yn eang. Mae'r hysbyseb yn annog myfyrwyr i ddefnyddio gwasanaethau SilverCloud i gael 'mantis' ar eu hiechyd meddwl os oes ganddynt unrhyw bryderon neu i feithrin gwydnwch. Mae annog myfyrwyr i ddefnyddio'r gwasanaeth ar-lein hwn yn helpu darparu cefnogaeth iechyd meddwl gyson yn ystod cyfnodau o drawsnewid. Uned ddeintyddol symudol cymunedol yn Ysbyty Bronllys Mae'r uned symudol (a oedd wedi'i lleoli yn Y Gelli Gandryll gynt) wedi'i symud i Ysbyty Bronllys ac mae'n dod â gwasanaethau deintyddol yn agosach at gymunedau lleol, gan fod o fudd yn enwedig i bobl a allai wynebu rhwystrau fel lleoliad gwledig, problemau symudedd neu anhawster teithio pellteroedd hir. Mae'r fenter hon yn helpu lleihau anghydraddoldebau o ran mynediad at wasanaethau iechyd y geg ac yn cefnogi ein hymrwymiad i ddarparu gofal mewn ffyrdd mwy hygyrch a chynhwysol.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Nodiadau Mamolaeth BadgerNet Fe wnaethon ni symud i system mamolaeth ddigidol BadgerNet i wella diogelwch a symleiddio gofal. Mae cofnodion digidol yn rhoi mynediad amser real i glinigwyr at wybodaeth gywir, gan eu helpu gwneud penderfyniadau cyflymach a mwy diogel yn ystod beichiogrwydd a genedigaeth. Gwella gyda'n Gilydd Cynhaliodd Tîm Ymgysylltu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys ymgysylltiad parhaus i gefnogi'r rhaglen Gwella Gyda'n Gilydd, gan gasglu adborth gan drigolion ar draws ystod o nodweddion gwarchodedig. Mae ymgysylltu â grwpiau cymunedol, mynychu digwyddiadau Byw'n Iach a sesiynau gwybodaeth Ymwybyddiaeth o Ddementia i gyd wedi'u bwydo'n ôl i'r rhaglen.		
2. Gweithio i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd o fewn ein poblogaeth a gwneud y camau i nodi a mynd i afael ag eraill.	Sylfaenol Oedran Rhyw Anabledd Ailbennu Rhywedd Crefydd neu gred	Canolfan Iechyd Menywod Ar-lein Ym mis Mawrth 2026, fe wnaethom lansio Canolfan Iechyd Menywod ar-lein newydd i helpu menywod o bob oed cael mynediad hawdd at wybodaeth ddibynadwy ar bynciau 	Canolbwyntio ar Les: Bydd gwaith i fynd i'r afael â'r achosion sylfaenol sy'n arwain at bobl angen cael mynediad at wasanaethau gofal iechyd yn lleihau'r galw ar y gwasanaethau hynny ar bob lefel.	• Aros yn Iach • Gofal Unigol • Cynllun Gweithredu LHDTG+ • Cynllun Hawliau Pobl Anabl

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
	Beichiogrwydd a Mamolaeth Ychwanegol Statws Economaidd- Gymdeithasol	allweddol fel iechyd y mislif a'r pelfis, iechyd rhywiol ac atal cenhedlu, sgrinio'r fron a sgrinio serfigol, beichiogrwydd, terfynu beichiogrwydd, endometriosis, y menopos, rheoli poen, gwasanaethau'r bledren ac ymataliaeth, ac iechyd meddwl a lles. Datblygwyd y ganolfan gan ddefnyddio mewnwelediadau gan dros 300 o fenywod ym Mhowys, gan sicrhau bod y cynnwys yn adlewyrchu anghenion a blaenoriaethau gwirioneddol pobl leol. Hyrwyddo Digwyddiadau a Chyfleoedd Ymwybyddiaeth Allweddol Eleni, fe wnaethom barhau i hyrwyddo digwyddiadau ymwybyddiaeth cenedlaethol a rhyngwladol allweddol ar draws y sefydliad, gan helpu tynnu sylw at ystod eang o gyflyrau iechyd a phrofiadau bywyd. Roedd hyn yn cynnwys cydnabod Mis Ymwybyddiaeth Endometriosis, Mis Ymwybyddiaeth Ffibrosis yr Ysgyfaint, Diwrnod Ymwybyddiaeth Cromosomau Prin, Diwrnod Rhyngwladol Pobl Anabl ac wythnos Iaith Arwyddion. Drwy rannu gwybodaeth, adnoddau a digwyddiadau fe wnaethom gefnogi gwell dealltwriaeth, gwelededd a chynhwysiant. Fe wnaethon ni hefyd hyrwyddo cyfleoedd anhygoel fel PhD a ariennir ym Mhrifysgol Caerdydd o'r enw 'Lleihau Anghydraddoldeb Iechyd i Fenywod sy'n Byw mewn		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Cymunedau Gwledig Trwy Actifadu Cymdeithasol a Chymunedol'. Rhaglen Ysgolion sy'n Hyrwyddo Iechyd a Lles a Chynllun Cyn-ysgolion Iach a Chynaliadwy • Derbyniodd ysgolion mewn ardaloedd difreintiedig gymorth wedi'i dargedu o amgylch iechyd a lles, gan gynnwys gweithdai ar goginio ac ar niwed fepio. • Mae gwaith wedi'i dargedu gyda lleoliadau blynyddoedd cynnar Dechrau'n Deg yn cynnwys: cefnogaeth i weithredu fframwaith NYTH/NEST ar gyfer iechyd meddwl a lles plant a phobl ifanc; hwyluso hyfforddiant bwyd a maeth; cyflwyno Gwobr Byrbryd Iach Safon Aur.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Dull System Gyfan at Bwysau Iach - Mae cyfraddau bwydo ar y fron yn tueddu i fod yn is mewn poblogaethau mwy difreintiedig. Cyflwynwyd Cynllun Croesawu Bwydo ar y Fron Powys i gefnogi mamau i deimlo'n hyderus wrth fwydo ar y fron yn y gymuned. Gan ddechrau yn ardaloedd mwy difreintiedig Ystradgynlais a'r Drenewydd, mae dros 340 o leoliadau wedi cofrestru hyd yn hyn. Mae gwybodaeth am y cynllun wedi'i chynnwys yn sesiwn ymsefydlu staff BIAP, hyfforddiant rheolwyr ac mewn hyfforddiant cydraddoldeb. Cyflawnodd BIAP Cam 1 Menter Cyfeillgar i Fabanod UNICEF ym mis Gorffennaf 2025. - Gan adeiladu ar ymgysylltu â rhanddeiliaid yn gynharach, mae mewnwelediad wedi'i gynnal gyda theuluoedd i ddeall y rhwystrau a'r heriau lleol i gael mynediad at fwyd fforddiadwy ac iach er mwyn llywio blaenoriaethau ar gyfer gweithredu. Diogelu Iechyd – lleihau risg ac effaith clefydau heintus - Gwaith atal rhagweithiol a wneir gydag unigolion, grwpiau a lleoliadau sy'n agored i niwed/heb wasanaeth digonol. I'n poblogaeth oedrannus ac agored i niwed, mae hyn yn cynnwys datblygu		



Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		rhaplen Hyrwyddwyr Diogelu Iechyd Cartrefi Gofal Powys. - Ymateb i achosion, cyfyngu ar drosglwyddo ymlaen a chefnogi adferiad, darparu ymateb amserol i achosion a chynghor wedi'i dargedu mewn lleoliadau risg uchel neu gaeedig. - Mae gwaith hyrwyddo iechyd ataliol yn canolbwyntio ar unigolion, grwpiau a lleoliadau sy'n agored i niwed/heb wasanaeth digonol er mwyn sicrhau mesurau atal teg drwy'r rhaglen Ffit i Ffermio. - Gwaith allgymorth ar gyfer y Feirws a Gludir yn y Gwaed (BBV) ledled Powys, ond gan dargedu ardaloedd o amddifadedd uwch, defnyddwyr sylweddau a chymdeithasau tai, gan ddefnyddio gwybodaeth a data i lywio camau gweithredu. Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd 2025 - Atal yr Ataliadwy  Cyhoeddwyd Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd. Mae'n cyflwyno "Atal yr Ataliadwy: Fframwaith Strategol Iechyd y Boblogaeth ar gyfer Powys 2025-2035", sy'n canolbwyntio ar leihau anghydraddoldebau iechyd a gwella lles ar draws y boblogaeth drwy ddull sy'n cael ei arwain gan atal.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Brechiadau - Mae Cynllun Strategol Tegwch Brechu Powys yn cael ei weithredu. Caiff tegwch a mynediad eu hadolygu a'u monitro'n rheolaidd fel rhan o gynllunio a chyflwyno brechiadau. Defnyddir data i nodi lle mae nifer isel o bobl sy'n gymwys i'w derbyn. Mae cynlluniau'n cael eu haddasu i ymateb yn ôl yr angen, er enghraifft, darparu clinigau hwyr gyda'r nos ac ar benwythnosau i gynyddu mynediad, cynnig clinigau cwblhau brechu ar gyfer y fflw a fflw oedran ysgol i'r rhai a fethodd apwyntiadau. - Mae Cynllun Gwellu Imiwneiddio Pobl Ifanc ym Mhowys wedi'i ddatblygu ac mae'n cynnwys camau gweithredu i leihau anghydraddoldebau mewn brechu. Cynigiwyd rhaglenni dal i fyny ar gyfer imiwneiddio pobl ifanc a brechiad MMR yn ystod haf 2025. - Mae Pennaeth y Gwasanaeth yn rhan o Grŵp Fframwaith Sicrwydd Contract Unedig Meddygon Teulu – Adolygir data nifer y bobl sy'n cael brechiadau a chytunir ar gamau gweithredu gyda'r practis meddyg teulu i wella'r nifer sy'n cael brechiadau yn eu hardal. Cymorth Rhoi'r Gorau i Ysmygu - Mae gwaith wedi'i dargedu yn cael ei wneud gan Dîm Rhoi'r Gorau i Ysmygu Powys mewn ardaloedd o amddifadedd (lle mae nifer yr achosion o ysmygu yn uwch yn gyffredinol), gan ddarparu cefnogaeth grŵp		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		a chlinigau cymunedol, gweithio gyda fferyllfeydd a gwasanaethau iechyd eraill, a Hyrwyddwyr Rhoi'r Gorau i Ysmygu. Prosiect negeseuon testun gyda phractisiau meddygon teulu, anfon gwahoddiadau personol at ysmygwyr i geisio rhoi'r gorau iddi a chynnig cefnogaeth gan Dîm Rhoi'r Gorau i Ysmygu Powys.		
3. Gwella mynediad at ein gwasanaethau a'n safleoedd ar gyfer unigolion y mae eu hanghenion yn wahanol i eraill.	Sylfaenol Anabledd Oedran Hil	Convo Gwnaethon ni ehangu mynediad at gyfieithu ar y pryd Iaith Arwyddion Prydain ledled Powys drwy'r ap Convo am ddim (Sign Live gynt), gan alluogi defnyddwyr Iaith Arwyddion Prydain i gysylltu â meddygon teulu, deintyddion, optegwyr, fferyllfeydd ac ysbytai drwy gyfieithydd Cyfnewid Fideo byw. Mae'r gwasanaeth bellach yn cwmpasu mwy nag 80 o ddarparwyr ledled y sir, gan helpu cael gwared ar rwystrau cyfathrebu a gwella mynediad at ofal wrth gefnogi canllawiau diweddaraf GIG Cymru ar gyfathrebu hygyrch. Mae Convo hefyd yn darparu gwasanaeth byw ar alw, sy'n caniatáu i ddefnyddiwr Iaith Arwyddion Prydain gyfathrebu â pherson sy'n clywed trwy gyfieithydd iaith arwyddion o bell byw. Defnyddiwyd gwasanaethau Convo ar 7 achlysur yn ystod 2025-2026, gan sicrhau y gallai defnyddwyr Iaith Arwyddion Prydain gael mynediad at wasanaethau pan oedd eu hangen arnynt.	 Canolbwyntio ar Les: Ehangu mynediad at wasanaethau lles e.e. byw'n dda, SilverCloud Digidol yn Gyntaf Defnyddio technolegau a chyfleoedd digidol i wella mynediad; gwella mynediad y rhai sydd â gofynion ychwanegol i'r gwasanaethau digidol hynny. Amgylcheddau Arloesol: Gwella amgylchedd ein safleoedd gyda thechnolegau a dulliau gweithredu newydd; gall hyn alluogi cleifion i dderbyn triniaethau o fewn Powys a allai fel arall orfod teithio y tu allan i'r sir. Gofal Cydgysylltiedig:	- Gofal Effeithiol - Gofal ag Urddas - Gofal Unigol - Mwy na Geiriau - Safonau Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch mewn Gofal Iechyd - Cynllun Hawliau Pobl Anabl

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Language Line  Gwnaethon ni barhau i ddefnyddio a hyrwyddo Language Line ar draws y bwrdd iechyd yn 2025-2026 i sicrhau cyfathrebu clir a hygyrch i bawb. Mae Language Line yn darparu cyfieithu ar y pryd ar alw, dros y ffôn a fideo mewn mwy na 200 o ieithoedd gwahanol, yn ogystal â chyfieithu wyneb yn wyneb ac Iaith Arwyddion Prydain, gan gynnig cymorth 24/7. Mae'r gwasanaethau hyn yn ein helpu ni gael gwared ar rwystrau cyfathrebu a sicrhau bod defnyddwyr gwasanaeth yn derbyn gwybodaeth ddiogel, gywir ac sy'n canolbwyntio ar y person pryd bynnag a lle bynnag y mae ei hangen arnynt. Yn ystod 2025-2026 defnyddiwyd Language Line 860 o weithiau ar gyfer 30 o ieithoedd gwahanol. Y pum iaith fwyaf poblogaidd ar gyfer cyfieithu oedd Pwyleg (25.81%), Tamil (10.35%), Sorani (9.42%), Bwlgareg (9.19%) ac Arabeg (7.56%). Gwrandäwr Digidol Mae Gwrandäwr Digidol yn ddyfais fwyhau clyw gludadwy sy'n helpu gwella cyfathrebu un-i-un i bobl sydd wedi colli clyw, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn defnyddio cymhorthion clyw. Mae dyfeisiau Gwrandäwr Digidol wedi cael eu dosbarthu i bob prif adran cleifion allanol ym Mwrdd	Sicrhau dull gweithredu safonol at hygyrchedd ar draws ein gwasanaethau fel bod ein cleifion yn profi'r un fath o wasanaeth ar draws gwahanol rannau o'r bwrdd iechyd.	

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Iechyd Addysgu Powys, ac mae staff wedi cael hyfforddiant ar sut i'w defnyddio i gefnogi cyfathrebu effeithiol a chynhwysol. Gwneud ein Hamgylchedd yn Gyfeillgar i Dementia - Ysbyty Dydd Ysbyty Bronllys  Rydym wedi parhau i wneud gwelliannau yn unol â Siarter Ysbyty sy'n Gyfeillgar i Dementia, gan gryfhau ein hymrwymiad i greu amgylcheddau diogel, cefnogol a chynhwysol i bobl sy'n byw gyda dementia. Fel rhan o'r gwaith parhaus hwn, rydym wedi gwneud gwelliannau i goridor yr Ysbyty Dydd yn Ysbyty Bronllys, gan wella'r amgylchedd ffisegol i helpu pobl gweld, clywed a chyfathrebu'n well.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Gofod Awyr Agored yn Ysbyty Bronllys Mae Ysbyty Bronllys wedi partneru â'r elusen arddwriaethol leol Flora Cultura i ddarparu cyfleoedd garddio, gweithgareddau awyr agored a datblygu sgiliau sy'n cefnogi pobl â chyflyrau iechyd meddwl, anableddau dysgu a chyflyrau niwrolegol. Mae'r gwasanaethau hyn hefyd ar gael i'w defnyddio gan ein staff. Mae'r safle bellach wedi derbyn gwobr Baner Werdd sy'n safon ansawdd a gydnabyddir yn rhyngwladol ar gyfer parciau a mannau gwyrdd. 		
4. Yn unol â'r Model <i>Gwella Gyda'n Gilydd</i> / Dyfodol y Gweithlu, sicrhau bod Bwrdd Iechyd	Sylfaenol Anabledd Oedran Hil		Dyfodol y Gweithlu: Gall cymryd rhan mewn cynlluniau achredu yn y gweithle ddenu ymgeiswyr newydd a gwella'r gallu i gadw staff presennol.	- Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth - Mwy na Geiriau

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
Addysgu Powys yn gyflogwr delfrydol ar gyfer unigolion ag anghenion amrywiol.	Cyfeiriadedd Rhywiol	Cyflogwr Hyderus o ran Anabledd Lefel 2  Dyfarnwyd statws Hyderus o ran Anabledd Lefel 2 i ni, gan ein cydnabod fel Cyflogwr Hyderus o ran Anabledd sydd wedi ymrwymo i gael gwared ar rwysterau i bobl anabl wrth recriwtio, cadw a datblygu gyrfa. Roedd cyflawni Lefel 2 yn gofyn i ni ddangos tystiolaeth o gamau ymarferol ar draws denu, cefnogi a datblygu staff, gan gynnwys darparu addasiadau i'r gweithle, cryfhau ymwybyddiaeth o anabledd a chefnogi gweithle cynhwysol. Mae'r cyflawniad hwn yn adlewyrchu ein hymrwymiad parhaus i greu mwy o gyfleoedd i bobl ag anableddau a'r rhai â chyflyrau iechyd hirdymor ac i adeiladu gweithlu amrywiol a chefnogol sy'n gwella ansawdd y gofal a ddarparwn. Rhwydweithiau Staff Rydym wedi parhau i hyrwyddo a chefnogi ein rhwydweithiau staff, gan gydnabod y rôl hanfodol y maent yn ei chwarae wrth greu gweithle cynhwysol, cefnogol a chynrychioliadol. Rydym yn annog cydweithwyr i ymuno a chymryd rhan yn y rhwydweithiau hyn fel mannau diogel ar gyfer cysylltu a chefnogi. 	Trawsnewid mewn Partneriaeth: Mae rhoi cyfle i staff gyfrannu at ffrydiau gwaith sy'n eu poeni yn cynyddu buddsoddiad a'r gallu i gadw staff.	- Cynllun Gweithredu LHDTC+ - Cynllun Hawliau Pobl Anabl - Safonau Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch mewn Gofal Iechyd

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Mae ein Rhwydweithiau Staff presennol yn cynnwys: • LHDTCRhA+ • Grŵp Staff Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig • Rhwydwaith Niwroamrywiaeth • Rhwydweithiau Cymraeg a Dysgu Cymraeg • Man Diogel y Menopos • Rhwydwaith Gofalwyr Di-dâl sy'n Gweithio • Rhwydwaith Staff Iaith Arwyddion Prydain a Thrwem eu Clyw Cymru Gyfan Dull Ymwybyddiaeth Ofalgar, ACT a Chydymdeimlad (MAC)  Mae gwasanaeth Lles MAC, a hyrwyddwyd i staff, yn cynnig sesiynau grŵp, apwyntiadau Time4Me unigol, ac offer ymarferol sy'n meithrin ymwybyddiaeth, derbyniad a hunan-garedigrwydd. Mae'r gwasanaeth hefyd yn darparu digwyddiadau cymunedol wythnosol sy'n cryfhau cysylltiad a chefnogaeth. Dangoswyd bod y dulliau hyn yn lleihau straen a hwyliau isel wrth hybu gwydnwch, lles, creadigrwydd a pherfformiad ar draws y gweithle.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
5. Gwellu gallu'r bwrdd iechyd i ddiwallu anghenion crefyddol ei staff a'i gleifion.	Sylfaenol Crefydd/Cred Hil ac Ethnigrwydd	Tudalen SharePoint  Rydym wedi datblygu tudalen staff bwrpasol sy'n cynnig Cymorth Ysbrydol, Crefyddol a Diwylliannol i sicrhau y gall cydweithwyr gael mynediad at arweiniad sy'n adlewyrchu anghenion amrywiol y bobl rydym yn gofalu amdanynt. Mae'r dudalen yn dwyn ynghyd adnoddau ymarferol, gan gynnwys cynlluniau gofal ysbrydol a gwybodaeth am arferion diwylliannol arwyddocaol fel defnyddio henna yn ddiogel ac yn briodol. Mae'r gofod newydd hwn nid yn unig yn helpu staff deall a diwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth unigol yn well, ond mae hefyd yn cefnogi gofal cynhwysol a sensitif i ddiwylliant ar draws y bwrdd iechyd. Dros y flwyddyn nesaf, rydym yn bwriadu ehangu'r adnodd hwn ymhellach drwy ychwanegu canllawiau ac offer ychwanegol.	Dyfodol y Gweithlu: Mae rhoi cyfle i staff gyfrannu at ffrydiau gwaith sy'n eu poeni yn cynyddu buddsoddiad a'r gallu i gadw staff. Canolbwyntio ar Les: Parchu anghenion ysbrydol ein staff a'n cleifion.	• Gofal ag Urddas • Gofal Unigol • Staff ac Adnoddau • Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Ystafell Aml-Ffydd / Myfyrio Mae gan Ward Claerwen yn Ysbyty Coffa Rhyfel Llandrindod gyfleusterau Aml-ffydd pwrpasol bellach i gefnogi anghenion ysbrydol, crefyddol a myfyriol staff. Mae'r ystafell yn addas ar gyfer: • Myfyrdod tawel • Ymwybyddiaeth Ofalgar neu fyfyrdod • Gweddi breifat • Dadgywasgiad emosiynol yn ystod sifftiau heriol Mae gwaith cynllunio ac ymgynghori yn parhau i adnewyddu'r Capel yn Ysbyty Bronllys gydag adolygiad i ddarparu lle tebyg.		
6. Byddwn yn datblygu diwylliant sefydliadol sy'n gynhwysol ac yn gefnogol i'n holl staff, ac sy'n mabwysiadu dull dim goddefgarwch tuag at aflonyddu ar staff gan gleifion neu eraill, gan gynnwys aflonyddu rhywiol.	Sylfaenol Hil ac Ethnigrwydd Cyfeiriadedd Rhywiol Ailbennu Rhywedd Oedran Rhyw Anabledd	Siarter Troseddau Casineb Gwnaethon ni ymuno â Siarter Troseddau Casineb eleni, gan helpu sicrhau bod pawb yn cael eu trin ag urddas, yn cael cynnig gwybodaeth glir ac yn cael cefnogaeth. Gan weithio gyda Chanolfan Cymorth Casineb Cymru, sy'n darparu cymorth a hyfforddiant arbenigol ledled Cymru, dechreuon ni ddarparu hyfforddiant ymwybyddiaeth o droseddau casineb i staff eleni, gyda sesiynau pellach wedi'u cynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Rydym hefyd yn bwriadu parhau i weithio gyda Chanolfan Cymorth Casineb Cymru a threfnu ymweliadau â safleoedd BIAP i rannu adnoddau, cwrdd â staff ac i feithrin hyder ac ymwybyddiaeth ar draws ein gweithlu.	Dyfodol y Gweithlu: Sicrhau bod BIAP yn gyflogwr o ddewis i staff yn lleol a thu hwnt.	• Staff ac Adnoddau • Cynllun Hawliau Pobl Anabl • Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Balchder 2025  Ym mis Gorffennaf 2025, fe wnaethom wahodd staff, ynghyd â'u ffrindiau a'u teulu i ymuno â ni yng Ngorymdaith Balchder Aberhonddu i ddangos yn weledol ein hymrwymiad i gynhwysiant a chefnogaeth i'n cydweithwyr, defnyddwyr gwasanaeth a chymunedau LHDTCRhA+. Cryfhodd bod yn bresennol yn nigwyddiad Balchder ein neges bod croeso i bawb a bod creu amgylchedd agored, diogel a chefnogol yn ganolog i bwy ydym ni fel bwrdd iechyd. Mis Hanes Pobl Ddu 2025 Gwnaethon ni gefnogi rhaglen Mis Hanes Pobl Dduon 2025 Iechyd a Gofal Digidol Cymru, <i>Sefyll yn Gadarn mewn Grym a Balchder</i>, a oedd yn cynnwys cyfres o sesiynau pwerus drwy gydol mis Hydref. Roedd y rhain yn cynnwys trafodaeth ar arwyddocâd diwylliannol gwallt ac ymddangosiad, sesiwn ar gymryd rheolaeth o'ch iechyd, archwiliad o arweinyddiaeth gynhwysol, myfyrdodau ar brofiadau gyrfa a gwydnwch. Gyda'i gilydd, nod y digwyddiadau hyn oedd addysgu, grymuso a chryfhau diwylliant cynhwysol ar draws y gweithlu cyfan.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		Cydraddoldeb i Reolwyr Mae'r hyfforddiant Cydraddoldeb hwn wedi'i ymgorffori yn Rhaglen Hyfforddi Rheolwyr BIAP. Mae hyn yn golygu bod pob rheolwr yn derbyn sesiwn uwch sy'n canolbwyntio ar nodi gwahaniaethu yn y gweithle, gan ddarparu Addasiadau Rhesymol ar gyfer staff anabl a mwy. Yn 2025-2026, cwblhaodd 20 aelod newydd o staff yr hyfforddiant hwn. Hyfforddiant Rhagfarn Ddiarwybod ac Anymwybodol Mae'r sesiwn hon yn archwilio sut y gall ein patrymau meddwl awtomatig ddylanwadu ar benderfyniadau bob dydd ac yn rhoi offer a thechnegau ymarferol i staff gydnabod a lleihau rhagfarn mewn sefyllfaoedd gweithle go iawn. Ar ôl lansiad llwyddiannus yn 2024-2025, mae'r sesiwn hyfforddi hon wedi parhau i ddatblygu yn 2025-2026 gyda 45 aelod staff arall yn cwblhau'r hyfforddiant ac yn rhoi adborth cadarnhaol iawn.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
		<i>"Sesiwn wych. Rhyngweithiol iawn, ro' ni gyd wedi ymgysylltu drwyddo draw."</i> Cyflogwr sy'n Gyfeillgar i Oedran  Yn ystod y flwyddyn ariannol hon, fe wnaethom barhau i weithio ar ein haddewid fel Cyflogwr sy'n Gyfeillgar i Oedran. Fe wnaethon ni rannu gwybodaeth a digwyddiadau ar bethau fel gweithio hyblyg, grantiau sy'n gysylltiedig ag oedran a chynllunio ar gyfer ymddeoliad. Rydym yn parhau i wella ein prosesau i gefnogi gweithlu amrywiol o ran oedran yn well. Polisi Gwrth-Aflonyddu Rhywiol GIG Cymru Fe wnaethon ni weithredu Polisi Gwrth-Aflonyddu Rhywiol GIG Cymru yn 2025, sy'n berthnasol i bob gweithiwr, swyddog, ymgynghorydd, contractwr hunangyflogedig, gweithwyr achlysurol gan gynnwys staff banc a locwm, gweithwyr asiantaeth, prentisiaid, gwirfoddolwyr ac interniaid, gan sicrhau amgylchedd gwaith diogel, parchus a chynhwysol i bawb.		

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
7. Sicrhau bod ein mecanweithiau adborth yn casglu barn staff a chleifion o bob grŵp.	Pob Nodwedd Gwarchodedig.	Holiadur Ymadawyr Gofynnir amrywiaeth o gwestiynau i staff sy'n gadael BIAP am eu profiad nawr, gan ganiatáu inni gasglu gwersi ac adborth. Gellir dadansoddi'r rhain yn ôl Nodwedd Warchodedig. Rhaglen Mentora o Chwith 2025-2026 Parhaodd Rhaglen Mentora O Chwith BIAP eleni gan gynnig cyfle i staff fentora cydweithiwr uwch, gan ganiatáu rhannu mewnwelediadau ystyrlon sy'n helpu uwch arweinwyr i ddeall profiadau staff, heriau yn y gweithle ac effaith newid sefydliadol yn well. Fframwaith Profiad Pobl Mae Fframwaith Profiad Pobl GIG Cymru wedi'i ddiweddarau (Ebrill 2025) yn cynnwys matrices aeddfedrwydd hunanasesu i helpu sefydliadau asesu eu sefyllfa bresennol a nodi cyfleoedd ar gyfer gwelliant uchelgeisiol ym mhrofiad pobl.	Trawsnewid mewn Partneriaeth: Rhoi cyfle i'n defnyddwyr gwasanaeth a'n staff effeithio ar gyfeiriad y bwrdd iechyd ar lefel ficro a macro. Digidol yn Gyntaf Defnyddio technolegau digidol i gasglu adborth gan ystod o randdeiliaid.	- Gofal Unigol - Staff ac Adnoddau - Cynllun Hawliau Pobl Anabl - Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth
8. Cyflawni'r camau gweithredu a nodwyd yng Nghynllun		(Gweler yr adran bwrpasol isod)	Dyfodol y Gweithlu: Sicrhau bod BIAP yn gyflogwr o ddewis i staff yn lleol a thu hwnt.	- Staff ac Adnoddau - Gofal Unigol

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
Gweithredu lleol Gwrth-Hiliaeth lleol BIAP.			Canolbwyntio ar Les: Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd o fewn y grwpiau hyn.	Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliaeth
9. Gweithredu ein Strategaeth Cymraeg mewn Gofal Iechyd	Y Gymraeg / Pob Nodwedd Gwarchodedig.	Strategaeth y Gymraeg mewn Gofal Iechyd Mae gwaith i gyflawni'r strategaeth eleni wedi cynnwys y meysydd allweddol canlynol: - Cyflwyno hyfforddiant Cymraeg mewn Gofal Iechyd wedi'i anelu at yr holl staff - Parhau i hyrwyddo ein hyfforddiant Cymraeg i Reolwyr - Gweithio'n agos gyda Dysgu Cymraeg i gynnig hyfforddiant ar bob lefel i staff gyda nifer fawr o bobl yn ei ddefnyddio. - Hyrwyddo digwyddiadau, cyfleoedd ac adnoddau. - Canolbwyntio ar ddathliadau cenedlaethol fel Dydd Miwsig Cymru, Dydd Gŵyl Dewi, Wythnos Defnyddia dy Gymraeg a mwy. - Parhau i hyrwyddo ein hofferyn Asesu Gofynion Cymraeg ar gyfer swyddi gwag. Am fanylion llawn am ein gweithgaredd yn y maes hwn yn ystod 2025-26, gweler Adroddiad Blynyddol y Gymraeg 2025-26 ar dudalennau'r Gymraeg ar ein gwefan, sydd hefyd yn gartref i'r Strategaeth Cymraeg mewn Gofal Iechyd.	Digidol yn Gyntaf Defnyddio technolegau digidol i ddarparu gwasanaethau'n ddwyieithog. Dyfodol y Gweithlu Datblygu sgiliau dwyieithog ein gweithlu presennol ac yn y dyfodol.	- Staff ac Adnoddau - Gofal Unigol - Gofal ag Urddas
10. Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau Parhau i fonitro'r bwlch cyflog cymharol yn BIAP	Sylfaenol Rhyw Beichiogrwydd a Mamolaeth	Gweler Atodiad A.	Dyfodol y Gweithlu: Sicrhau bod BIAP yn gyflogwr o ddewis i staff yn lleol a thu hwnt.	Staff ac Adnoddau

Amcan	Nodwedd (ion) Gwarchodedig a grwpiau eraill yr effeithir arnynt.	Gwaith a wnaed yn ystod 2025-26	Cyfrannu at yr amcanion Lles/galluogi'r Strategaeth Iechyd a Gofal	Safonau Iechyd a Gofal a Changhennau Polisi Ychwanegol
a nodi unrhyw faterion sy'n codi.				
11. Cyflog Ethnigrwydd Nodi a lliniaru neu fynd i'r afael ag unrhyw faterion sylfaenol sy'n cyfrannu at ganlyniadau cyflog anghyfartal i staff o wahanol gefndiroedd ethnig.	Sylfaenol Hil ac Ethnigrwydd Ychwanegol Crefydd/Cred	Gweler Atodiad B.	Dyfodol y Gweithlu: Sicrhau bod BIAP yn gyflogwr o ddewis i staff yn lleol a thu hwnt.	Staff ac Adnoddau

Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol

Fel rhan o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol, mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn cynnal cynllun lleol i gofnodi a monitro sut y bydd yn gweithio'n lleol tuag at nod Cymru Wrth-Hiliol.

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Cyfarwyddiaeth(a u) Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Arweinyddiaeth: Bydd GIG Cymru yn wrth-hiliol ac ni fydd yn derbyn unrhyw fath o wahaniaethu nac anghydraddoldeb ar gyfer gweithwyr neu ddefnyddwyr gwasanaethau.				

Rhoi sicrwydd bod yr hyrwyddwyr cydraddoldeb gweithredol penodedig yn gweithio gyda rhwydweithiau staff Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig i gyd-ddatblygu cynlluniau gwrth-hiliol blynyddol y sefydliad i gywiro anghydraddoldebau a nodwyd gan ffynonellau data'r gweithlu a chleifion e.e. Safon Cydraddoldeb Hiliol y Gweithlu	Mewn partneriaeth gymdeithasol, gweithio i ymgysylltu â staff a chynrychiolwyr ochr y staff wrth ddatblygu cynllun gweithredu gwrth-hiliaeth y Bwrdd Iechyd - Rhwydweithiau staff lleiafrifoedd ethnig ar ddatblygu cynllun gweithredu Gwrth-hiliaeth y Bwrdd Iechyd - Rhannu drwy'r grŵp Adolygu Polisi'r Gweithlu (sy'n cynnwys cynrychiolwyr ochr y staff wrth ddatblygu'r cynllun)	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH3 2024/25	Wedi'i gwblhau
	Sicrhau bod adolygiad o argymhellion y SCHG yn cael ei gynnal fel rhan o ddatblygiad y camau gweithredu o fewn cynllun gwrth-hiliaeth y Bwrdd Iechyd	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH2-CH3 2024/25	Wedi'i gwblhau
	Hyrwyddo ymwybyddiaeth/aelodaeth o rwydwaith staff Ethnig Lleiafrifol BIAP (a rhwydweithiau staff eraill) - Lansio ymgyrch hyrwyddo gyda phosteri - Ymgorffori yn y rhaglen ymsefydlu	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	C3 A C4.	Cyflawn/Ar y gweill
Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Arweinyddiaeth: Bydd GIG Cymru yn wrth-hiliol ac ni fydd yn derbyn unrhyw fath o wahaniaethu nac anghydraddoldeb ar gyfer gweithwyr neu ddefnyddwyr gwasanaethau.				
	Archwilio cyfleoedd i weithio gyda sefydliadau partner i ymestyn rhwydweithiau gan adeiladu ar y gwaith	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	C3 A C4.	Wedi'i gwblhau

	sydd eisoes wedi'i wneud mewn perthynas â rhwydwaith Staff Niwroamrywiol			
Defnyddio fframweithiau deddfwriaethol sy'n bodoli eisoes i'w gwneud yn ofynnol i sefydliadau'r GIG ddatblygu cynlluniau gweithredu ar wrth-hiliaeth; ar gyfer cyflogaeth a darpariaeth gwasanaethau fel rhan benodol o'u dull ehangach o ymdrin â chydaddoldeb, cynhwysiant ac amrywiaeth. Bydd cynnydd gyda gweithredu'r cynllun yn cael ei adrodd drwy'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS) a'i fonitro drwy'r Cyfarfodydd Ansawdd Integredig, Perfformiad a Chyflenwi a mecanweithiau sicrhau polisi.	Yn unol â chynllun cydraddoldeb strategol y Bwrdd Iechyd, cynhelir adolygiad o'r cynllun gweithredu gwrth-hiliol lleol i sicrhau bod cynnydd a chymau gweithredu lleol yn cael eu cofnodi a'u monitro.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	C3 A C4.	Wedi'i gwblhau
	Bydd y cynllun yn cael ei fonitro a'i adrodd i'r bwrdd a Llywodraeth Cymru fel rhan o Adroddiadau Blynnyddol Cydraddoldeb, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH4 2024/25	Wedi'i gwblhau
	Bydd y cynllun hefyd yn cael ei integreiddio i'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP). [Cwblhawyd ar gyfer 2023-2026]	Cynllunio a Pherfformiad: Perfformiad Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant	Parhaus	Wedi'i gwblhau
	Adroddiadau Bwlch Cyflog Ethnigrwydd i'w gynnwys yn Adroddiad Blynnyddol 2022-23 a thu hwnt.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	Parhaus	Wedi'i gwblhau

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Arweinyddiaeth: Bydd GIG Cymru yn wrth-hiliol ac ni fydd yn derbyn unrhyw fath o wahaniaethu nac anghydraddoldeb ar gyfer gweithwyr neu ddefnyddwyr gwasanaethau.				
Bydd holl aelodau Bwrdd y GIG yn dangos arweinyddiaeth gwrth-hiliol drwy eu hamcan amrywiaeth a chynhwysiant, er mwyn galluogi effaith ystyrlon eu cynllun gwrth-hiliol sefydliadol.	Cefnogi cyflawniad rhaglen datblygu'r Bwrdd yn ystod y cyfnod a gomisiynwyd gan Uned Cyrff Cyhoeddus, Llywodraeth Cymru.	Corfforaethol	Yn aros am gomisiynu gan Lywodraeth Cymru	Ar y Trywydd Iawn
	Aelodau'r Bwrdd i ymgymryd â sesiwn hyfforddi Cydraddoldeb.	Corfforaethol / Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH4 2024/25 CH1 2025/26	Oddi ar y Trywydd Iawn Cysylltwyd â'r gorfforaeth i drafod Tachwedd 2025.
	Bydd pob aelod o'r bwrdd yn cael eu gweld ar y camau gweithredu o fewn y cynllun gweithredu gwrth-hiliol. – Hyrwyddo a rhannu'r cynllun ar draws y sefydliad	Tîm Corfforaethol / Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH3 2024/25 CH2 2025/26	Ar y Trywydd Iawn
	Cofrestru ar gyfer y Siarter Troseddau Casineb i atgyfnerthu a chyhoeddi ein hymrwymiad sefydliadol i ddull dim goddefgarwch.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH4 2024/25	Wedi'i gwblhau

	Cam Gweithredu Newydd 2025: Fel rhan o'r Siarter Troseddau Casineb, bydd staff BIAP yn ymgymryd â hyfforddiant siarter Troseddau Casineb a dechrau ei gyflwyno. <i>2026: Rydym wedi cynnal 2 sesiwn ar Droseddau Cyfeillion a Chasineb Ar-lein; gyda 2 sesiwn bellach wedi'u trefnu ar gyfer Deall Troseddau Casineb a Throseddau Casineb Ymddygiad Gwrthgymdeithasol.</i>	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	Erbyn Chwarter 4 2025-26	Ar y Trywydd Iawn
	Cam Gweithredu Newydd 2025: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r siarter Troseddau Casineb drwy bosteri ac ymgyrch gyfathrebu.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	Erbyn Chwarter 4 2025-26	Ar y Trywydd Iawn
	Sefydlu cynllun Mentora Gwrthdro a thargedu hwn yn uniongyrchol at rwydweithiau staff gan gynnwys rhwydwaith Staff Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Timau Cydraddoldeb a Datblygu Sefydliadol	CH3 2024/25	Wedi'i gwblhau
Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Arweinyddiaeth: Bydd GIG Cymru yn wrth-hiliol ac ni fydd yn derbyn unrhyw fath o wahaniaethu nac anghydraddoldeb ar gyfer gweithwyr neu ddefnyddwyr gwasanaethau.				

	Byddwn yn adeiladu ar gyfleoedd i sicrhau bod gan staff lleiafrifoedd ethnig fynediad uniongyrchol at ein bwrdd sy'n eu galluogi i rannu eu straeon personol ac yn cefnogi dysgu sefydliadol o'u profiadau. - Gwahodd staff Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig i gynhyrchu straeon staff a chyflwyno o leiaf un i'r Bwrdd yn ystod 2024-25.	Tîm Corfforaethol/ Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb Rhwydwaith Lleiafrifoedd Ethnig	Parhaus	Wedi'i gwblhau ar gyfer 2024-25.
Camau Gweithredu Lleol / SCHGP:	Adolygu fframwaith llywodraethu mewnol trwy safbwynt gwrth-hiliol i sicrhau integreiddio â fforymau gwneud penderfyniadau eraill.	Tîm Corfforaethol/ Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	2025/26	Oddi ar y Trywydd Iawn
	Adolygu polisïau adrodd digwyddiadau mewnol i sicrhau bod digwyddiadau o hiliaeth yn cael eu cofnodi, eu monitro'n effeithiol a'u hadrodd yn hawdd (<i>mewn perthynas â staff a'r gweithlu</i>).	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Tîm Cydraddoldeb / Y Gyfarwyddiaeth Nyrsio	2025/26	Wedi'i gwblhau
	Cam Gweithredu Newydd 2026: Adolygu polisïau adrodd digwyddiadau mewnol i sicrhau bod digwyddiadau o hiliaeth yn cael eu cofnodi, eu monitro'n effeithiol a'u hadrodd yn hawdd - mewn perthynas â thrin Cleifion.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Tîm Cydraddoldeb / Y Gyfarwyddiaeth Nyrsio	2026/27	Heb ei gychwyn

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Y Gweithlu: Bydd staff yn gweithio mewn amgylcheddau diogel a chynhwysol, wedi'u hadeiladu ar arweinyddiaeth a chynghreiriaeth gwrth-hiliol dda, yn cael eu cefnogi i gyrraedd eu potensial llawn, a bydd staff a chynghreiriaid lleiafrifoedd ethnig; y ddau yn cael eu grymuso i nodi ac ymdrin ag arferion hiliol.				
Mae Byrddau, Ymddiriedolaethau ac Awdurdodau Arbennig GIG Cymru a Fforwm Partneriaeth Cymru yn gweithredu argymhellion Archwiliad Polisi Gweithlu GIG Cymru annibynnol (Diverse Cymru, 2023), gan weithio gyda grwpiau staff Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig i gefnogi eu cymhwyso'n effeithiol.	Bydd BIAP yn ymgorffori argymhellion archwiliad Diverse Cymru mewn Polisiâu Gweithlu lleol, rhaglenni hyfforddi (Hyfforddiant AEC) ac mewn mannau eraill yn ôl yr angen. Bydd hyn yn cynnwys: - Sefydlu rhaglen dreigl o archwilio polisiâu presennol yn erbyn argymhellion Diverse Cymru - Cyflwyno rhestr wirio polisiâu ar gyfer polisiâu sydd newydd eu datblygu a'u hadolygu er mwyn sicrhau bod argymhellion yn cael eu hystyried yn weithredol fel rhan o ddatblygu ac adolygu polisiâu.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Timau Cydraddoldeb a Phartneru Busnes Grŵp Adolygu Polisi'r Gweithlu	CH2 3 2024/25	Wedi'i gwblhau
Bydd Sefydliadau Addysg Uwch (SAU) a Sefydliadau'r GIG yn cyd-ddylunio rhaglenni addysg gwrth-hiliol gyda phobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol. Gosod gofyniad ar bob aelod o staff y GIG a phob un o wirfoddolwyr y GIG a myfyrwyr i gwblhau rhaglenni addysg ar wrth-hiliaeth ar eu ffurf newydd.	Bydd y bwrdd iechyd yn gorchymyn yr hyfforddiant a ddatblygwyd yn genedlaethol, a bydd hyn yn cynnwys: - Sicrhau bod hyn yn orfodol ac yn cael ei adlewyrchu yn ESR a mecanweithiau adrodd. - Cyhoeddi a chyfleu'r gofyniad ledled y sefydliad - Monitro parhaus o gwblhau'r hyfforddiant	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant	CH3-4 2024/25 Monitro cydymffurfiaeth yn barhaus	Wedi'i gwblhau 86% ym mis Hydref 2025.

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Y Gweithlu: Bydd staff yn gweithio mewn amgylcheddau diogel a chynhwysol, wedi'u hadeiladu ar arweinyddiaeth a chynghreiriaeth gwrth-hiliol dda, yn cael eu cefnogi i gyrraedd eu potensial llawn, a bydd staff a chynghreiriaid lleiafrifoedd ethnig; y ddau yn cael eu grymuso i nodi ac ymdrin ag arferion hiliol.				
Bydd pob un o sefydliadau'r GIG yn ymrwmo i fod yn rhan o'r Rhaglen Darpar Aelodau Bwrdd yn weithredol, gan sicrhau addysg, mentora a chymorth i gyfranogwyr a fydd yn dod o gefndir Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol. Academi Wales i weithio mewn partneriaeth â GIG Cymru a sefydliadau priodol eraill i ddatblygu a rhedeg Rhaglen i Ddarpar Aelodau Bwrdd.	Bydd BIAP yn ymrwmo i'r rhaglen Ddarpar Aelodau Bwrdd, ac yn darparu ystod lawn o gyfleoedd datblygu corfforaethol presennol i unrhyw gyfranogwyr a neilltuir i BIAP fel rhan o'r rhaglen.	Corfforaethol	Yn aros am fanylion y rhaglen gan LIC/AaGIC.	Wedi'i gwblhau Hyrwyddwyd y cynllun yn lleol ac mae aelod o staff BIAP yn cymryd rhan yn y rhaglen yn ystod 2025-26. Y cyfartaledd disgwylidig ar gyfer BIAP o ystyried maint y rhaglen yw <1.
Camau Gweithredu Lleol / SCHGP: - absenoldeb aelodaeth o fwrdd lleiafrifoedd ethnig - dilyniant staff lleiafrifoedd ethnig i raddau uwch	Byddwn yn cynnal adolygiad o'n polisïau dilyniant a hyfforddiant i sicrhau eu bod yn wrth-hiliol ac yn gynhwysol. Bydd hyn yn cynnwys: - Archwilio datblygiad staff yn fanwl, gan gynnwys hyd yr amser yn y rôl.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Timau Cydraddoldeb, Datblygu Sefydliadol a Phartneru Busnes	CH3 2024/25 - CH2 2025/26	Cwblhawyd

– tebygolrwydd y bydd staff lleiafrifoedd ethnig yn cael eu penodi ar ôl y broses lunio rhestr fer	Cam Gweithredu Newydd 2025: Dylai BIAP gynnal astudiaeth dargedig o farn ei staff BME ar eu gyrfa gan ddefnyddio cyfweiliadau ansoddol a manwl i ddeall profiad a dyheadau ein staff BME orau, a'r heriau y maent yn eu hwynebu.	Tîm Cydraddoldeb BIAP	Dechrau cynllunio Ch4 2025-26 Yn ystod 2026-27	Ar y trywydd iawn
	Cam Gweithredu Newydd 2025: Dylai BIAP gymryd camau i gofnodi data yn y meysydd hynny lle nad oes ganddo ddata ar hyn o bryd (e.e. ceisiadau am weithio'n hyblyg a'u canlyniadau) ac i wella data presennol (e.e. lleihau ffactorau anhysbys). Yn cael ei recordio nawr.	Tîm Gweithlu BIAP	CH4 2025-26	Wedi'i gwblhau
	Cam Gweithredu Newydd 2025: Hyrwyddo ein hyfforddiant mewnol ar ragfarn wybyddol a diarwybod. <i>70 o fynychwyr ar 7 sesiwn ym mis Mai 2026</i>	Tîm Cydraddoldeb BIAP	CH3-4 2025-26	Ar y trywydd iawn
	Recriwtio i rôl Swyddog Gofal Bugeiliol nyrsys rhyngwladol, er mwyn sicrhau sefydlu, cefnogi a chyflwyniad effeithiol i nyrsys rhyngwladol.	Cyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymunedol	CH2 3 2024/25	Wedi'i gwblhau
Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Arweinyddiaeth: Bydd GIG Cymru yn wrth-hiliol ac ni fydd yn derbyn unrhyw fath o wahaniaethu nac anghydraddoldeb ar gyfer gweithwyr neu ddefnyddwyr gwasanaethau.				

Camau Gweithredu Lleol / SCHGP: - absenoldeb aelodaeth o fwrdd lleiafrifoedd ethnig - dilyniant staff lleiafrifoedd ethnig i raddau uwch - tebygolrwydd y bydd staff lleiafrifoedd ethnig yn cael eu penodi ar ôl y broses lunio rhestr fer	Yng ngoleuni argymhellion y SCHG ynghylch data llunio rhestr fer, bydd y bwrdd iechyd yn adolygu pob agwedd ar bolisi a phroses recriwtio i sicrhau eu bod yn wrth-hiliol ac yn gynhwysol. Bydd hyn yn cynnwys; - Archwilio data recriwtio, llunio rhestr fer a data manwl i ddatblygu dealltwriaeth sefydliadol o'r achosion isorweddol - Yn seiliedig ar ganlyniad yr adolygiad hwn, byddwn yn archwilio cyfleoedd i gymryd camau cadarnhaol i gefnogi ein dull recriwtio. - Archwilio sut y gellir gwneud y mwyaf o'n dull allgymorth i gyrraedd maes amrywiol o ymgeiswyr, gan gynnwys ar gyfer penodiadau gweithredol i'r bwrdd.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant	CH3 2024/25 - CH2 2025/26	Wedi'i gwblhau
	Darparu rhaglen barhaus o ddigwyddiadau sy'n rhoi cyfleoedd i staff ar bob lefel glywed am brofiadau byw unigolion o gefndiroedd Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig, gan gynnwys er enghraifft, Wythnos Cydraddoldeb, Wythnos Ffoaduriaid, Mis Hanes Pobl Dduon	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn
Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd

Data a Thystiolaeth: Bydd data mewn perthynas â hil, ethnigrwydd ac anfantais groestoriadol yn cael ei gasglu, ei rannu a'i ddefnyddio'n dryloyw fel mater o drefn, i lefelu anghydraddoldebau mewn iechyd a mynediad at wasanaethau iechyd, a rhoi sicrwydd bod GIG Cymru yn amgylchedd gwrth-hiliol a diogel i staff a chleifion.				
Bydd Byrddau, Ymddiriedolaethau ac Awdurdodau Arbennig y GIG yn parhau i: - gwella ansawdd data'r gweithlu; - hwyluso a chefnogi casglu data yn erbyn dangosyddion Safon Cydraddoldeb Hiliol y Gweithlu (SCHGP); - craffu ar ddata SCHGP i weithredu camau gweithredu gwrth-hiliol wedi'u targedu ar gyfer y gweithlu a gafwyd o fewn cynlluniau gweithredu gwrth-hiliol sefydliadol, mewn ymateb i sail dystiolaeth drwy newid strwythurol wedi'i dargedu	Gofyn i'r holl staff ddiweddarau eu gwybodaeth ddemograffig ar ESR, gyda'r nod o gael 90% wedi'i gwblhau (i fyny o 86.6% ym mis Mawrth 2023) erbyn diwedd y flwyddyn. - Cyrhaeddwyd y targed gyda 90.2% erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2023-24. - Cynnal y gyfradd cwblhau uwchlaw 90% yn y dyfodol. - 92.7% 2024-25 - 93.5% 2025-26	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb Y Tîm Cyfathrebu	Targed 2024 wedi'i gwblhau . Cynnal (parhaus)	Ar y Trywydd Iawn
Gweithredu monitro systematig o bryderon ynghylch gwahaniaethu a bwlio yn y gweithlu a godwyd gan staff drwy broses y Tîm Gweithredol ar y Cyd.	Cynhelir adolygiad chwarterol o weithgarwch cysylltiadau gweithwyr a chaiff unrhyw effaith anghymesur sy'n ymwneud â staff lleiafrifoedd ethnig ei huwchgyfeirio at y Cyfarwyddwr Pobl a Diwylliant a'i hymgorffori yn y broses Tîm Gweithredol ar y Cyd.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant	2025/26	Ar y Trywydd Iawn
Camau Gweithredu Lleol / SCHGP: - lefelau gwael o ddatganiadau ethnigrwydd, yn enwedig gan uwch staff	Cysylltwch yn uniongyrchol ag uwch reolwyr (Bandiau 8C+) ac aelodau'r bwrdd nad ydynt wedi cwblhau'r data hwn i ofyn iddynt wneud hynny.	Corfforaethol / Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Y Tîm Cydraddoldeb	CH3 2024-25	Wedi'i gwblhau

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Data a Thystiolaeth: Bydd data mewn perthynas â hil, ethnigrwydd ac anfantais groestoriadol yn cael ei gasglu, ei rannu a'i ddefnyddio'n dryloyw fel mater o drefn, i lefelu anghydraddoldebau mewn iechyd a mynediad at wasanaethau iechyd, a rhoi sicrwydd bod GIG Cymru yn amgylchedd gwrth-hiliol a diogel i staff a chleifion.				
	Archwilio cyfleoedd i weithredu cofnodi ceisiadau am weithio'n hyblyg/ymddeoliad drwy ESR i alluogi dadansoddi ethnigrwydd. Tîm Adnoddau Dynol gweithredol i sicrhau bod data'n cael ei gasglu ar ethnigrwydd o ran ceisiadau am weithio hyblyg/ymddeol.	Cyfarwyddiaeth Pobl a Diwylliant: Gwybodaeth am y Tîm Partneru Busnes / y Gweithlu	CH1-2 2025/26	Ar y Trywydd Iawn
Mynediad Cyfartal: Byddwn yn nodi ac yn chwalu rhwystrau sy'n atal mynediad teg at wasanaethau gofal iechyd i bobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.				
Cefnogi a goruchwyllo cyfnod gweithredu Rhaglen Cymorth Diogelwch Mamolaeth a Newyddenedigol (2024-2027), gyda'r nod o gyflawni camau gweithredu lleol a chenedlaethol i gefnogi gwelliannau ym mhrofiadau a chanlyniadau menywod, babanod a'u teuluoedd o gymunedau Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig	Sicrhau ein bod yn gwella ein data ethnigrwydd mamolaeth er mwyn cael darlun cywir o'n poblogaeth famolaeth	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn
	Adolygiad o ddata cyffredinol y Swyddfa Ystadegau Gwladol ym Mhowys i gael gwell dealltwriaeth o ethnigrwydd, iaith a chrefydd yn ein cymuned.	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn
	Adolygu ein cyfryngau cymdeithasol, gwybodaeth a thaflenni i sicrhau cynhwysiant.	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn
	Mae ap Language Line wedi'i osod ar ffonau a gliniaduron staff i sicrhau ein bod yn darparu gwasanaethau dehongli gweledol.	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn

Camau Blaenoriaeth o Gynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol	Camau Gweithredu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys i Gefnogi Camau Gweithredu Cenedlaethol	Adran(nau) sy'n Gyfrifol	Dyddiad	Glas, Coch, Oren, Gwyrdd
Mynediad Cyfartal: Byddwn yn nodi ac yn chwalu rhwystrau sy'n atal mynediad teg at wasanaethau gofal iechyd i bobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.				
	Cyfathrebu - Cylchlythyr Mamolaeth cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant chwarterol wedi'i ryddhau gyda meysydd 'pwnc poeth' i rannu arfer da a diweddariadau yn y maes.	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn
	Addysg - Mae Diverse Cymru yn rhoi 2 sesiwn wyneb yn wyneb i ni ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant eleni i gynyddu ymwybyddiaeth staff.	Cyfarwyddiaeth Menywod a Phlant	Parhaus	Ar y Trywydd Iawn

ALLWEDD GLAS, COCH, OREN, GWYRDD	Wedi'i gwblhau	Oedi (Materion Mawr)	Oedi (Materion Bach)	Ar y Trywydd Iawn
----------------------------------	----------------	----------------------	----------------------	-------------------

Symud Ymlaen: Blaenoriaethau ar gyfer 2026-27

Rydym yn bwriadu gweithio ar bob un o'r Blaenoriaethau Strategol yn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn ystod 2026-27. Fodd bynnag, mae gwaith penodol a gynlluniwyd ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cynnwys:

- Datblygu a gweithredu cynllun strwythuredig i gyflawni Lefel 3 Hyderus o ran Anabledd.
- Parhau i adolygu darpariaeth grefyddol, cryfhau canllawiau i reolwyr a gwasanaethau, a nodi cyfleoedd yn rhagweithiol i ymestyn manau aml-ffydd pan fydd datblygiadau ystadau'n codi.
- Cynnal ymchwil ansoddol gyda staff BME i ddeall profiad bywyd, rhwystrau i ddatblygiad, a diwylliant y gweithle o fewn BIAP.
- Adolygu model Rhwydwaith Staff BME i wella cyfranogiad os yn bosibl.
- Cynnal adolygiad sampl o ddogfennaeth sy'n wynebu cleifion i asesu cydymffurfiaeth â safonau hygyrchedd a gwybodaeth.
- Adolygu ein darpariaeth bresennol o gyfleusterau toiled ac ystafell newid i'r un rhyw ac unrhywiol, a gwneud newidiadau i ddynodiad cyfleusterau yn ôl yr angen i sicrhau bod gan ein holl safleoedd ddarpariaeth ar gyfer yr holl staff a chleifion waeth beth fo'u rhyw.

Rhagor o wybodaeth

Mae mwy o wybodaeth am Gydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant ym Mwrdd Iechyd Addysgu Powys ar gael drwy gysylltu â'r tîm (powys.equalityandwelsh@wales.nhs.uk). Cysylltwch â'r tîm hefyd os oes gennych unrhyw ymholiadau am weithgareddau unigol y soniwyd amdanynt yn yr adroddiad hwn.

Mae rhagor o wybodaeth am fentrau a chyflawniadau ehangach y bwrdd iechyd drwy gydol 2025-2026 i'w gweld yn yr adran [Adroddiadau Blynyddol](#) ar wefan y bwrdd iechyd.

Atodiad A: Adrodd a Dadansoddi ar y Bwlch Cyflog Rhwng Rhywiau

Sylwch: Mae'r holl wybodaeth yn yr adran hon yn adlewyrchu'r sefyllfa ar 31^{ain} Mawrth 2026.

Yn unol â deddfwriaeth y DU, fel sefydliad sydd â dros 250 o weithwyr, mae'n ofynnol i BIAP adrodd ar ei Fwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau, gan gynnwys y cyfraddau cyfartalog a chanolrif fesul awr a enillwyd gan ddynion a menywod.

Fel yr oedd ar y 31^{ain} Mawrth 2026, roedd y Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau ym Mwrdd Iechyd Addysgu Powys fel a ganlyn:

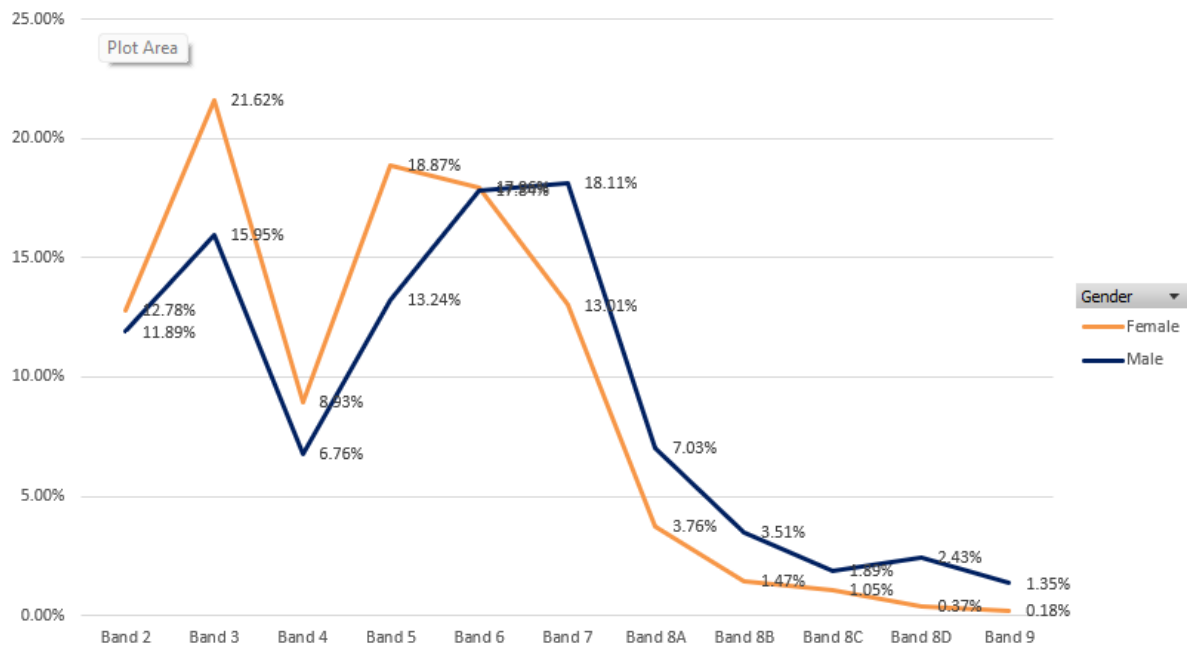
Rhywedd	Cyfartaledd Cyfradd Fesul Awr	Canolrif Cyfradd Fesul Awr
Dyn	25.6770	21.1910
Menyw	20.3737	18.4348
Gwahaniaeth	5.3032	2.7562
% Bwlch Cyflog	20.6537	13.0066

O'n 2,644 o staff, mae 2,230 yn fenywod (84%) a 440 yn ddynion (16%). Mae hyn yn debyg i sefydliadau eraill GIG Cymru, fodd bynnag, mae ein bwlch cyflog rhwng y rhywiau o 20.7% ychydig yn uwch na chyfartaledd y DU (12.8% yn 2025), ond mae'n cymharu'n ffafriol â Byrddau Iechyd eraill GIG Cymru.

Mae'r [bwlch cyflog rhwng y rhywiau cyffredinol yn y DU](#) wedi dangos dirywiad hirdymor ers yr 1980au. Adroddodd BIAP am y tro cyntaf ar y Bwlch Cyflog Rhywiol yn 2019-20; mae'r ffigurau a adroddwyd bob blwyddyn ers y dyddiad hwnnw wedi bod yn gymharol debyg. Mae ffigur eleni o 20.6% yn dangos cynnydd amlwg o'i gymharu â'r llynedd (17.2%) a blynnyddoedd blaenorol (17.5% a 17.7%).

Mae'n ymddangos yn debygol mai canlyniad newid sylweddol a ddigwyddodd o fewn gweithlu gofal iechyd Cymru yw hyn a arweiniodd at ail-fandio mwyafrif y Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd o fewn GIG Cymru o Fand 2 i 3, mewn llawer o achosion yn syth i frig Band 3. Byddai hyn wedi effeithio ar lawer o staff GCGI gwrywaidd mewn Iechyd Meddwl. Mae newid tebyg hefyd wedi effeithio ar nifer sylweddol o staff yr adran Waith. Gellir gweld y newidiadau hyn yn y graffiau isod sy'n dangos bod mwy o staff Band 3 na staff Band 2 bellach, newid sylweddol o'i gymharu â'r blynnyddoedd blaenorol.

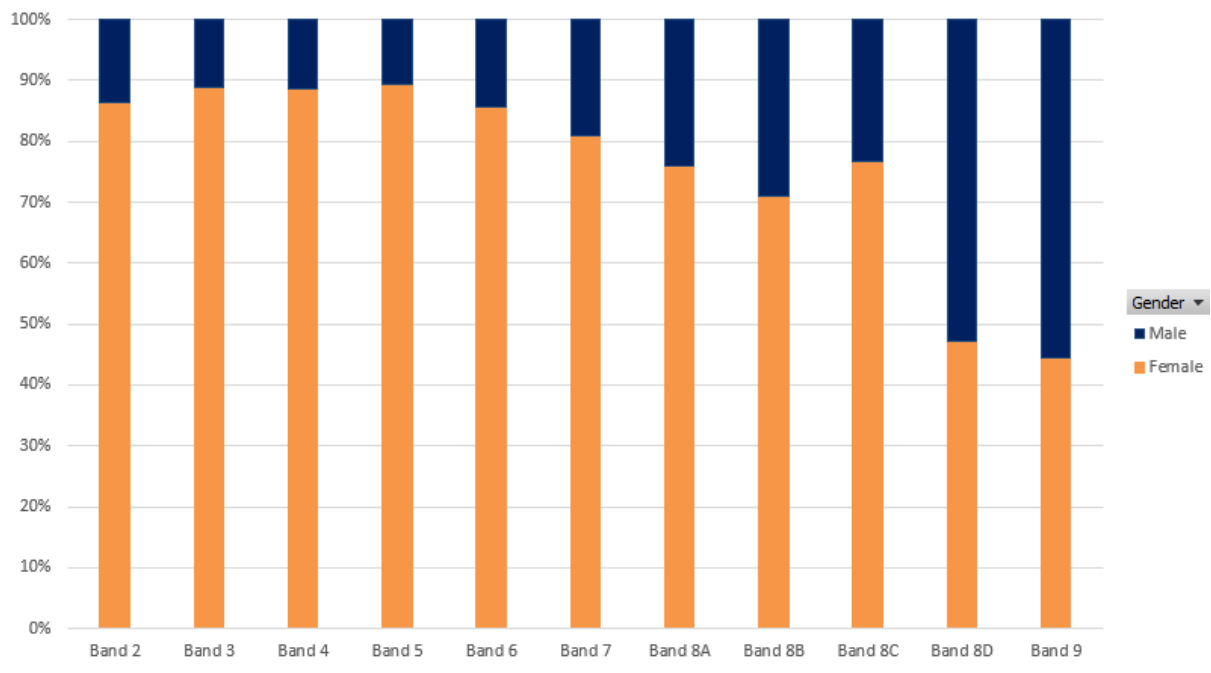
(Noder: oherwydd niferoedd bach, yn y graff canlynol Bandiau 8D ac mae 9 wedi cael eu cyfuno)



Graff A: cyfran y dynion a'r menywod ym mhob Band Cyflog Agenda ar gyfer Newid, fel % o gyfanswm dynion a menywod ar fandiau cyflog Agenda ar gyfer Newid yn BIAP. Er enghraifft, mae 12.78% o'r dynion sy'n cael eu cyflogi gan y bwrdd iechyd ym Mand 2 ac mae 13.01% o fenywod ym Mand 7.

Oherwydd bod cyflogau a thelerau ac amodau bron pob aelod o staff yn cael eu pennu gan Agenda ar gyfer Newid a fframweithiau eraill sydd â rolau a bandiau cyflog a amlinellir yn llym, nid oes unrhyw reswm i awgrymu bod cyflog cyfartal (menywod yn cael eu talu llai na dynion i wneud yr un gwaith) yn broblem yn BIAP.

Yn hytrach, mae'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau yn ganlyniad i'r gwahaniaeth yn y math o rolau y mae dynion a menywod yn y bwrdd iechyd yn eu dal, fel y dangosir gan graffiau B a C isod. Er bod cynrychiolaeth dda gan fenywod ar bob lefel o'r sefydliad, mae'r ffaith bod dynion yn cael eu cynrychioli'n gymharol well ar lefelau uwch o'r sefydliad yn achosi'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau a arsylwyd.



Graff B: Rhywedd yn ôl gradd cyflog (cyfrannau cyfanswm)

Sylwadau Ychwanegol am y Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau yn BIAP

- Mae menywod wedi'u cynrychioli'n dda ar bob lefel o'r sefydliad, gan gynnwys y Prif Swyddog Gweithredol presennol a'r Prif Swyddog Gweithredol blaenorol.
- Roedd adroddiadau blynyddol blaenorol yn cynnwys data recriwtio a oedd yn dangos bod menywod, ar gyfartaledd, yn fwy tebygol o gael eu gwahodd i gyfweliad na dynion ac yn fwy tebygol o fod yn llwyddiannus, o bosibl tystiolaeth o "fwlch hyder" (a ddogfennwyd mewn [amrywiaeth o ffynonellau](#)) sy'n awgrymu bod dynion yn fwy tebygol na menywod o wneud cais am swyddi pan fyddant yn llai hyderus o lwyddiant.

Atodiad B: Adrodd a Dadansoddi ar Gyflog Ethnigrwydd

Sylwch: Mae'r holl wybodaeth yn yr adran hon yn adlewyrchu'r sefyllfa ar 31^{ain} Mawrth 2026.

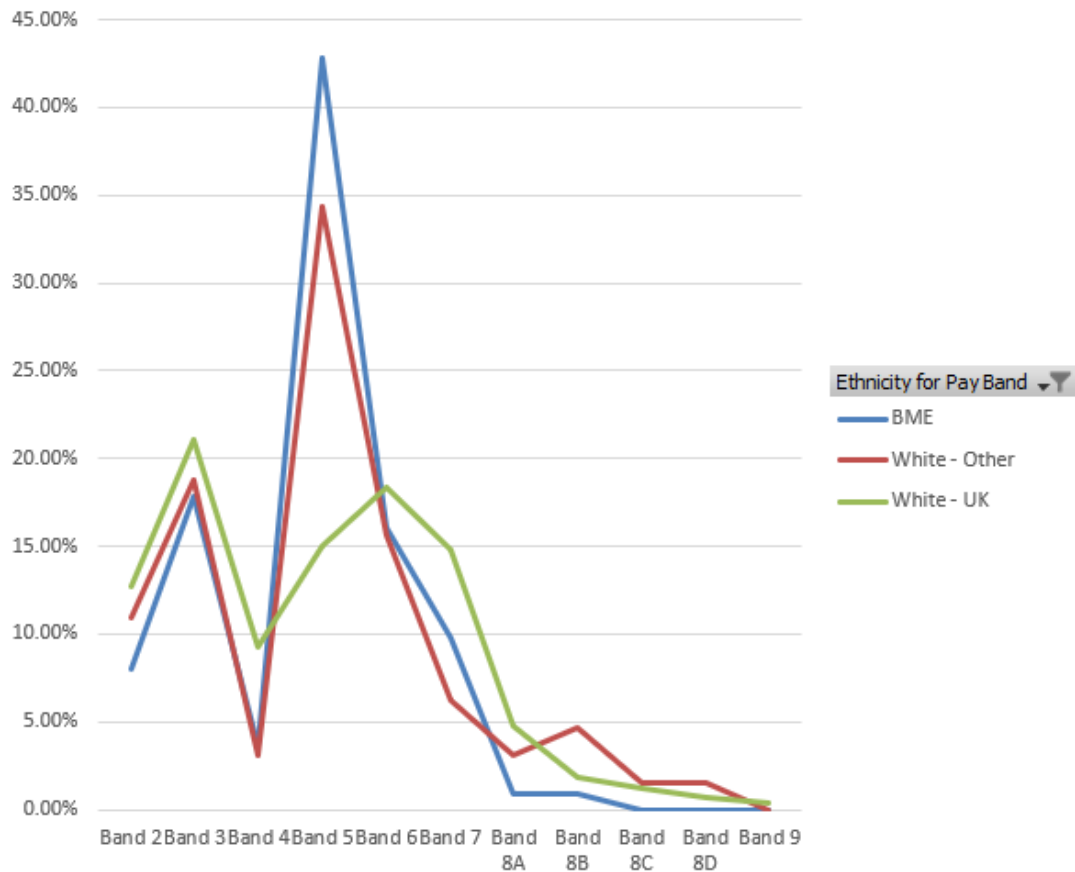
Nid oes gofyniad statudol i adrodd ar ethnigrwydd a chyflog. Fodd bynnag, mae BIAP wedi ymrwymo i adrodd hyn yn wirfoddol yn unol â'n Cynllun Gweithredu Gwrth-Hiliol lleol (gweler uchod).

Ethnigrwydd	Cyfartaledd Cyfradd Fesul Awr
Gwyn - DU	21.16
Gwyn – Arall	21.42
Nid yw'n Wyn	23.21

Allan o gyfanswm o 2,644 o staff, disgrifiodd 2,225 eu Grŵp Ethnig fel Gwyn y DU (naill ai Prydeinig, Cymreig, neu Seisnig), 81 fel grwpiau Gwyn eraill (gan gynnwys Gwyddelig), a 126 fel grŵp nad yw'n Wyn; mae 212 arall yn anhysbys (naill ai oherwydd nad ydynt wedi llenwi'r ffurflen, neu oherwydd eu bod wedi dewis peidio â darparu'r wybodaeth hon).

Heb gynnwys yr anhysbys, mae hyn yn dangos bod **5.18%** o'r staff o grwpiau ethnig lleiafrifol, cynnydd o 1.14% o'i gymharu â'r llynedd (4.04%) gyda'r gweddill yn wyn.

Mae'r grwpiau hyn wedi'u rhannu yn ôl gradd cyflog fel a ganlyn:



Mae graff yn dangos cyfran y staff Gwyn yn erbyn Lleiafrifoedd Ethnig ym mhob Band Cyflog Agenda ar gyfer Newid, fel % o gyfanswm staff Gwyn neu Lleiafrifoedd Ethnig.

Fel y dangosir yn y graff uchod, mae staff lleiafrifoedd ethnig yn fwy tebygol na'u cyfoedion gwyn o fod ym Mand 5, ac yn llai tebygol o fod mewn graddau cyflog eraill; mae hyn yn debyg i flynyddoedd blaenorol, er bod y duedd wedi dwysáu eleni gyda chyfran y staff BME ym Mand 5 yn cynyddu o 39% yn 2024-25 i 43% yn 2025-26. Roedd hyn yn ddisgwyliedig, oherwydd bod y bwrdd iechyd yn recriwtio carfan o nyrsys ysbyty Band 5 dramor.

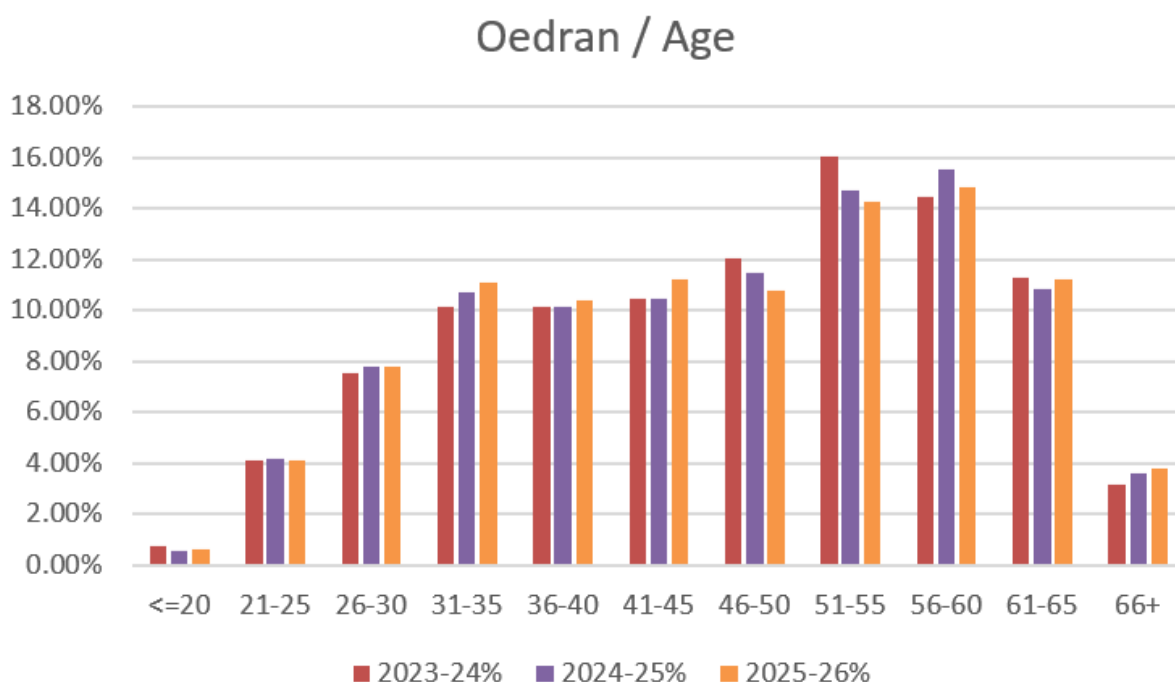
Canfu dadansoddiad manwl o ddata'r gweithlu a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon fod staff Duon a Lleiafrifoedd Ethnig wedi'u dosbarthu'n anwastad iawn ledled y gweithlu, gan ganolbwyntio ar feysydd a grwpiau staff penodol.

Atodiad C: Data'r Gweithlu

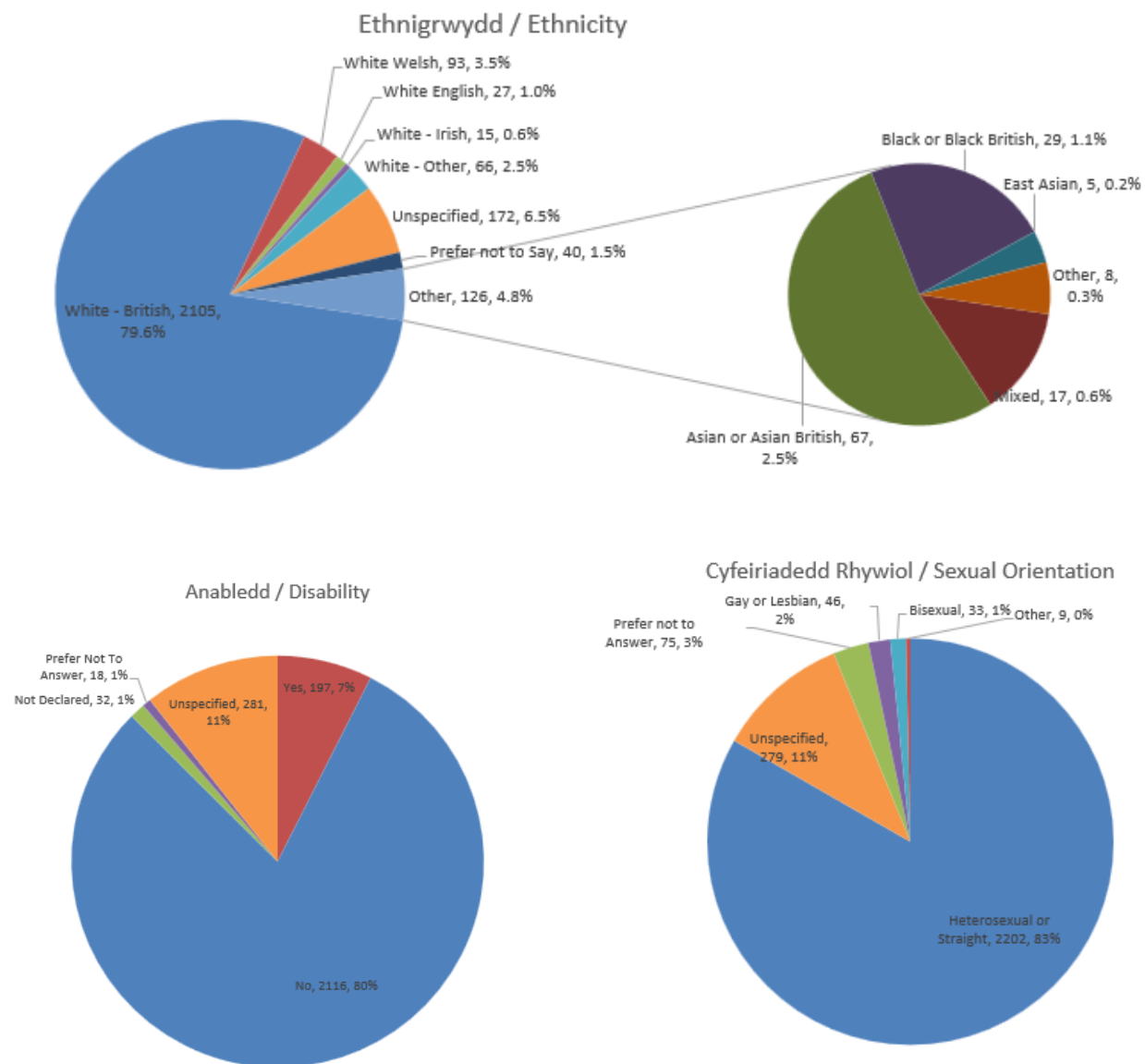
Sylwch: Mae'r holl wybodaeth yn yr adran hon yn adlewyrchu'r sefyllfa ar 31^{ain} Mawrth 2026.

Mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn cyflogi 2,644 o aelodau staff unigol parhaol, cynnydd bach o'i gymharu â 2,605 yn 2024, gan barhau â thuedd o gynnydd graddol dros y blynyddoedd blaenorol. Yn yr adran hon, mae'r staff hyn yn cael eu nodi yn ôl Nodweddion Gwarchodedig Perthnasol (gweler uchod am Ryw/Rhywedd).

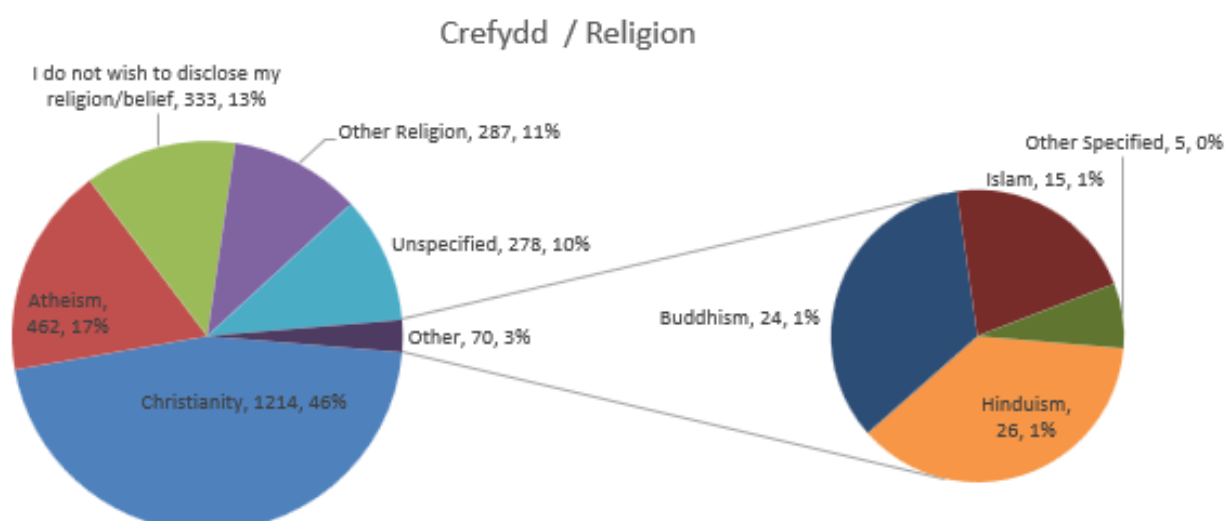
Gall rhai grwpiau bach gael eu huno neu eu cuddio yn y graffiau canlynol i gadw anhysbysrwydd.



Er bod cyfran y staff yn y categorïau hynaf wedi cynyddu am yr ail flwyddyn, mae nifer y staff yn rhai o'r grwpiau iau wedi cynyddu, ac mae oedran cyfartalog gweithiwr BIAP wedi gostwng am yr ail flwyddyn yn olynol.



DS: Yn y graffiau uchod, mae *Heb ei Nodi* yn golygu nad oes unrhyw wybodaeth yn cael ei chadw am yr unigolyn hwnnw (ni wnaethant lenwi'r elfen hon o'r ffurflen); Mae *Heb ei Ddatgan* a *Dewis peidio ag ateb* yn opsiynau ffurflen ar wahân ar gyfer anabledd.



Yn y graff uchod, mae *Amhenodol* yn golygu nad oes unrhyw wybodaeth yn cael ei chadw ar yr unigolyn hwnnw (ni wnaethant lenwi'r rhan honno o'r ffurflen). Mae *Crefydd Arall* yn golygu eu bod wedi dewis disgrifio eu crefydd fel 'Arall'. Mae *Arall (Penodol)* yn golygu bod yr unigolyn wedi dewis crefydd benodol a enwir, ond prin iawn yw'r unigolion a ddewisodd yr un grefydd ac er mwyn cadw anhysbysrwydd unwyd y grwpiau hyn. Y dewisiadau penodol eraill ar y ffurflen yw Jainiaeth, Iddewiaeth a Sikhiaeth.

O'i gymharu â'r llynedd, bu gostyngiad pellach yn nifer a chanran yr ymatebion "amhenodol" ym mhob categori:

Categori	2023-24		2024-25		2025-26	
Tarddiad Ethnig	199	7.9%	185	7.1%	172	6.5%
Anabledd	413	16%	Dirwy yw'r gosb yn dilyn collfarn.	12.7%	281	10.6%
Cyfeiriadedd Rhywiol	362	14.5%	94.	12.0%	279	10.6%
Cred Grefyddol	366	14.5%	99.	12.1%	278	10.5

Mae hon yn duedd barhaus ac mae'n debygol o fod oherwydd ymdrechion parhaus i gynyddu cyfraddau cwblhau data a wnaed fel rhan o'r cynllun gweithredu Gwrth-Hiliol. Er bod yr ymdrechion hyn wedi'u targedu at y rhai nad oedd eu hethnigrwydd wedi'i nodi, mae'n debygol y byddai data arall ar goll gan yr unigolion hyn hefyd ac y byddent wedi llenwi'r holl feysydd data coll wedyn. Mae'r ffaith bod y gyfradd isaf ar gyfer ethnigrwydd yn awgrymu bod rhai cyfranogwyr wedi diweddarau'r maes hwn yn unig, er y gallai hefyd awgrymu bod pobl yn teimlo'n hapusach yn datgelu eu hethnigrwydd yn hytrach na phriodoleddau "cudd" anabledd, cyfeiriadedd rhywiol a chred grefyddol.

Bu cynnydd amlwg yn y nifer sy'n datgan nad yw eu hethnigrwydd yn wyn, o 96 yn 2024-25 i 126 yn 2025-26. Mae'n debyg bod hyn yn rhannol ganlyniad i recriwtio tramor ond hefyd yn duedd ddemograffig barhaus.

Nodyn ar Ddata:

Mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn defnyddio'r system ESR i gasglu a storio'r data hwn, nad yw'n cadw data ar Ailbennu Rhywedd neu Feichiogrwydd a Mamolaeth. Mae'r data hefyd yn debygol iawn o gael ei ddylanwadu gan strwythur a chyfyngiadau'r system ESR. Er enghraifft, mae'r gallu i nodi ethnigrwydd rhywun fel 'Gwyn Cymreig/Seisnig/Albanaidd' yn ychwanegiad cymharol ddiweddar; efallai na fydd staff sydd wedi bod yn y sefydliad ers amser maith wedi cael eu hysgogi gyda'r opsiynau hyn. Mae'n debygol bod hyn yn esbonio'r gyfran sylweddol uwch sy'n nodi fel 'Gwyn Prydeinig' o'i gymharu â'r ffigurau mewn ffynonellau eraill e.e. gwybodaeth am y Cyfrifiad.